

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.50
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge** dežele i. **Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (**in** **serate**) se plačuje od četrstopne petit vrste po 12 h, za večkratni natis primeren popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Št. 146.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, 1. julija 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Boj za slovensko vseučilišče.

V proračunskem odseku traja obstrukcija Jugoslovanov in Čehov proti vladni predlogi o italjanski pravni fakulteti z vso ostrožjo naprej. V torek je sklenil posl. Gostinčar, ki je takrat govoril celi dan, ob 10. uri zveč. s predsednikom prorač. odseka baronom Chiarjem kompromis v tem smislu, da prekine in konča svoj govor, a končati se mora tudi seja. To se je zgodilo. Včeraj, v četrtek, so poskusili obstrukcionisti najprej s tehnično obstrukcijo. Posl. dr. Korošec je predlagal najprej, naj se določi referenta o italj. pravni fakulteti; ta predlog je propadel. Nato je pa izrazil dr. Korošec svoj dvom, če eksistira sploh kak zapisnik o zadnji seji ali ne, ker ni bilo do konca seje zapisnikarja v dvorani. Posl. Gostinčar je nato utemeljeval v daljšem govoru zahteve Slovencev glede tega zapisnika. Nemci so uvideli, da se je pričela tehnična obstrukcija in so začeli grozen kraval. Chiari je grozil Gostinčaru, da mu odtegne besedo, ako ne stavi predloga. Ta je pa začel govoriti slovenski, kar je seveda še nemir povečalo. Vsenemški posl. Kasper je zaklical češkemu klerikalcu Šramku, ki je v prepiru z Nemci tolkel s pestjo po mizi: »To je pa nesramen duhovnik!« Slovinci so zahtevali nato odstranitev Kasperjevo, ker ni član odseka. Wolf se je zavzemal za Kasperja in vpil: »Kaj, to je država? Pošljite bando domu!« Končno je vendar stavil Gostinčar po daljšem govoru predlog, naj se sprejme več njegovih izjav zadnji torek v zapisnik. Chiari je nato vprašal, ali se zapisnik odobri ali ne. O tem vprašanju se je razvila znova debata, v katero so posegli baron Morsey, Stanjek, Choc, Demšar in obširno dr. Ploj. Stanjek je po dr. Plojevem govoru predlagal sklep seje — in obstrukcionisti so odšli iz dvorane, da bi bil odsek nesklepčen; Stanjek je pa pozabil predlagati, da bi se prej navzoče preštel — in tako so ostali odobrili zapisnik.

Po odobrenju zapisnika je govoril naučni minister grof Stürgkh. Zagovarjal je najprej ustanovitev italj. pravne fakultete in pel visoko pesem italjanski kulturi; povedal je nato, da pripravlja vlada nekaj kompromis, katerega bo predlagal že v tej seji eden Nemec. O slovenskih vseučiliških zahtevah si je skušal gospod grof pomagati z zavijanjem. Vlada se baje ni odločno postavila proti slov. vseučilišču temveč samo proti temu, da bi se ustvaril med to zahtevo in pa italj. pravno fakulteto junktim; ako dovolijo Slovenci to, potem bo vlada stopila z njimi na objektivni način v pogajanja o vseučilišču. **Konečno je gospod grof svaril pred slovenskim najljem . . .**

Nato se je sklenilo ob absenci Slovanske jednote zaključiti generalno debato in do besede je došel Malik. Razlagal je obširno vsenemški program in očitil nemškemu poslancem izdajstvo nemškega naroda, ker so dovolili ustanovitev italj. pravne fa-

kultete. Napadel je pri tem dr. Stözlza in dr. Waldnerja, kateri ni hotel niti odgovarjati nemškemu visokoškolskemu odboru, kateri ga je klical na zagovor glede italj. pravne fakultete. »Niso vsi dijaki mokri za ušesi«, je dejal Malik.

Prochazka (kršč. soc.): To je pa zanimivo, da poznate dijake, ki so mokri za ušesi! Jaz poznam le mlade, simpatične može. (Smeh.)

Malik: Molčite s svojimi neumnimi dovtipi! Ti se dopadejo samo onim zabitim Dunajčanom, ki verujejo vam in vaši stranki, nam pa ne.

Prochazka: Jaz vas ne jemljem resno. Mene ne morete razžaliti. Vi ste norec!

Nato je Malik nadaljeval s svojimi žalitvami kršč. soc. poslancev in stranke.

Prochazka: Ako bi vas smatral za resnega moža, bi vam moral prisoliti par zaušnic; toda ne smatram vas ravno za resnega človeka.

Malik: Vi tepec, vi butec! — Nato je predlagal Malik naj se protokolira Prochazkova grožnja glede zaušnic, Prochazka pa je predlagal, naj se protokolirajo Malikove psovke — gotovo kot zanimivi dokumenti vsenemške kulture. Nato je zatrjeval Malik, da ga ni treba sumničiti, da — pomaga v odseku Slovincem, napadal Stürgkha zato, ker je baje velik sovražnik Nemcev in ker je delal Slovincem upanje na vseučilišče. Govoril je nato Vukovič, ki je protestiral proti temu, da se vmešava Italija v naše notranje zadeve in dr. Adler, kateri je naznanil, da bodo socialisti odločno za ustanovitev italjanske pravne fakultete v Trstu. Kasneje je začel poslanec Demšar dolg obstrukcijski govor, katerega danes nadaljuje. — Posl. Skedl je predlagal končno oni »kompromisni« predlog, katerega je napovedal grof Stürgkh. Predlog hoče le doseči, da bi se brez volje in dovoljenja parlamenta ne določil kasnejši sedež italj. pravne fakultete, torj ne naredbenim potom — o naših zahtevah in željah pa ni govora.

O razpoloženju v vladnem in nemškem taboru se čujejo najrazličnejši glasovi. So nekateri, ki si delajo korajžo in kličejo na boj. V »Nemškonac. Koresp.« predlaga celo nekdo zasedanje skozi celo poletje, da bi se lahko vendar končno obstrukcijo ubilo. Je baje sedaj častna stvar vseh Nemcev in pa parlamentarne večine, da se premaga »frivolno in nedostojno« jugoslovansko-češko obstrukcijo. Parola mora biti: »Doli s to najfrivolnejšo obstrukcijo, kar jih je kedaj bilo!« — Da, frivolna je zares ta obstrukcija, ker smo si upali enkrat mi majhen in tepan narod govoriti odločno besedo in ker so ustavili naši poslanci parlamentarni stroj — vkljub velikanski sili, s katero razpolagajo Nemci in vlada. — Potem je v nemškem taboru zopet mnogo takih, ki so zgubili vsak up na zmago nad obstrukcijo in kličejo za zaključenjem zasedanja . . . Kaj jim mari sedaj Italjani! Istega mnenja je menda tudi vlada, kateri je očitvidno veliko več ležeče na tem, kaj dela finančni odsek ko proračunski. No — finančni odsek

je začel vendarle včeraj prebavljati vladni finančni načrt — a vidi se, da mu obtiči zvišanje davka na žganje v grlu in ni mnogo upa, da bi Bilinski imei kako zdatnejšo žetev. Povrh tega je zbornica trudna, agrarni poslanci silijo domu, kratkomo: danes ali jutri bo konec poletnega zasedanja. Do glavne bitke dojde v jesen — upajmo, da ne bode potem slovenska obstrukcija zopet ubijala same sebe, kakor smo to doživeli lansko leto.

Politična kronika.

PREDSEDNIK BOSANSKEGA DEŽELN. ZBORA NA SMRTNI POSTELJI.

Iz Sarajeva poročajo od včeraj: Stanje predsednika bosanskega deželnega zbora, Ali bega Firdusa je tako slabo, da lahko nastopi vsak trenutek katastrofa. Bojda je že nastopila agonija. — Ali beg Firdus se zaradi svoje bolezni — kakor znano — ni udeležil niti otvoritve niti kake poznejše seje bosanskega deželnega zbora. Zato pa ga sedaj zastopa prvi podpredsednik, Srbin Šola.

PREDSEDSTVO OGERSKEGA PARLAMENTA.

Za predsednika ogerskega parlamenta je bil včeraj izvoljen z 211 od 294 oddanih glasov Albert Berzeviczy. Grof Apponyi (Košutovec) je dobil 78 glasov, ostali so bili razcepljeni. Za podpredsednika sta bila izvoljena Navay in Kaboš (vse narodna delovna stranka). — Ogerski parlament se bode sedaj najprej ukvarjal s takozvanimi državnimi neobčnostmi.

STOLYPINOVA »POMIRJEVALNA« POLITIKA.

Politične razmere na Ruskem postajajo od dne do dne žalostnejše in opazovalcu ruskih razmer se dozdeva, kakor da ne zasije še tako kmalu solnce prave ustavne svobode nad tamkajšnjim vseskozi z oblaki prepredenim političnim obzorjem. Teorija Stolypinove »pomirjevalne politike« se v praksi kaj slabo obnese in vse možnosti moderne ustave stopajo v državi »belega« carja v ozadje . . . Ostane pa mesto nje ono brezupno stanje ruske nesvobode, ki je vladalo še pred l. 1905 za časa stare absolutistične Rusije. — Statistika kaznij naj nam predočuje malo obupne socijalne razmere. Prvih 5 mesecev t. l. je bilo izrečeno na Ruskem 278 smrtnih obsodb, izmed slednjih pa se je 100 že izvršilo! Da je število političnih »zločincev« največje in da je marsikateri, ali bolje rečeno, dober del med njimi nedolžen, tega nam pač ni potreba še posebej povdarjati! (Morilec Bychovsky n. pr., o katerem se je šele po eksekuciji doglalo, da ni z umorom v nikaki zvezi!) Maja meseca t. l. je bilo izrečeno 77 smrtnih obsodb, 41 med istimi je že izvršenih. Gotovo je, da se pri takih razmerah zločini vedno bolj in bolj množe in da so ob tako žalostnih »vzgledih« postala hudodelstva med ljudstvom direktno romantična; saj se izvrše ista pod gloriozno boja za osvobojenje. Tatvina in rop se

LISTEK.

Oče Kondelik in ženin Vejvara.

Češki spisal Ignát Herrmann. —

62

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

XXIV. Poročna srajca.

Po venčku »v slovo samskemu stanu« se je prebudila Pepica kakor prepeličica, sveža, čila in začela je pripravljati zajutrek. Slaba predpolnočna volja se ji je že davno izkadila iz glave in sedaj je stala pri štedilniku, nalivala kavo in se je vsemu posmehovala. Da, ko je v mislih poletela za Vejvaro tja v hišnikovo sobico in si je predstavljala, kako sedi ves obupan na stolu kje v kotu, v suknji, v telovniku, z belo ovratnico, v lakiranih čevljih, v belih rokavicah — toda tudi v belih hlačah — se ni mogla zdržati in je vdarila v smeh, seveda najtišji, zakaj v kuhinji je stopicala Katinka v kanafasovem spodnjem krilu in v raztrganih šlapah, neznansko raztegnjenih in pri tem je zevala kakor lev. Za prvi in drugi smeh gospodične se ni zmenila: Bila je nejevoljna, ker je morala vstati. Ni razumela, kako je mogla gospodična, vrnivša se po četrti uri s plesne veselice, tako zgodaj zbežati iz plemič, in kako more biti pri vsem tem tako dobre volje. Ona, Katinka, bi ležala po plesu do poludne, če bi mogla. Seveda, gospodičnam se godi imenitno! Ni jim treba pomivati posode, drgniti podlage, ni jim treba prinašati drv iz kleti!

Toda ko se je Pepica zasmejala že tretjič, je podražilo to Katinkino radovednost. To je pa res izvrstno! In ko je zaprla usta, ki so se ji prej odprla, kot bi hotela pojesti vola, je vprašala:

»Prosim vas, gospodična, za boga, čemu se pa vedno smejete?«

Pepica se je obrnila k dekli in videč njen zaspali obraz, brez gotovih obrisov, razkuštrane, s perjem pomešane lase in neumno radovedni izraz — se je zopet spomnila na Vejvaro v njegovem težkem položaju, in se je spustila v glasen smeh, da ga ni mogla več zadržati.

»Vi ste lepi, Katinka!«

»No, lepa!« je odgovorila dekla nejevoljno. »Jaz nisem bila na plesu! In ko bi tudi bila, bi sedaj še spala. — Čemu ste se smejali?«

Pepica ni odgovorila, pogledala je samo Katinko in v očeh ji je igralo.

»Čemu se smejete?« se je prilizovala Katinka in je povlekla z desnico Pepico za bluzin rokav. »Povejte mi!«

»Sedaj ne, Katinka«, je ugovarjala Pepica, ki se je delala resno. »Po svatbi vam to povem.«

»Hm, po svatbi«, je zavihala nos Katinka, »tedaj boste že davno pozabili . . .«

Ni izvabila iz gospodične skrivnosti vkljub vsej zgovornosti. In slednjič je rekla trmasto:

»Vi niste napram meni odkriti, gospodična. In vendar vam bom služila do oltarja!«

»Samo da ne do groba«, se je zasmejala Pepica in je zila zopet žlico vrele vode na kavo.

Okoli osmih je zaškrpala tudi postelja gospe

Kondelikove in zaslišalo se je dolgo zehanje. Potem je škripala postelja še nekaj časa, gospa Kondelikova se je pripravljala k novemu življenju. To je zbudilo tudi mojstra Kondelika.

»Da ne moreš ležati!« je rekel nejevoljno. »Ve ženske ste kakor mačke. Do jutra ste na plesni veselici, toda spite kakor na vodi. Vsaj danes bi lahko mirovala.«

»No, le leži, stari, le. Toda jaz moram pokonci. Vse bi bilo narobe dopoldne, ako ne bi vstala. Mora biti red!«

»Čemu neki!« je zamrmral mojster.

»Ako bi kdo prišel. Saj veš, da sedaj vedno kdo prileze, posebno pa v nedeljo.«

»Drugič bom šel zopet z vami na ples!« je godrnjal mojster.

»Ne bo ti več treba hoditi, stari. To je bilo poslednjikrat. In kdo pa je šele začel piti, ko sem hotela iti domov?«

»Seveda, v lepem razpoloženju bi vas pripeljal domov po tem Vejvarovem kostumu! Lepo nedeljo bi si bil pripravil.«

»Molči, molči, stari, in spi. Moram razdeliti zajutrek. Glej, Pepica je že davno pokonci.«

Mojster Kondelik ni več odgovoril, obrnil se je, zaril glavo v pernice in skušal zopet zaspati. Toda ni se mu posrečilo. Čez pol ure se je tudi dvignil, krepko zaklel in se je začel pripravljati k britju.

Medtem ste dami pozajuterkovali, prezračili obednico in zakurili peč.

Okoli devetih je bilo. Gospod Kondelik še ni bil obrit, ko je v kuhinji zazvonilo.

krije danes pri ljudstvu s pojmom eksproprijacije! Ruski socijalni pisatelj Žilkin piše v junijevi številki »Vjestnika Jevropskega«: »Da so se za časa najhujše državne reakcije (ki si hoče potom represalij in najhujših kaznij pridobiti avtoriteto!) pojavile na Ruskem srednjeveške bande, da so vstali izmed ljudstva možje kot Lobov, Savicky, ki se slave med nizkimi sloji za junake, te okolščine ne moremo več imenovati slučaj! Pomirjevalna politika, ki »pomirjuje« mase potom vislic in potom ječ, je glavna povzročiteljica ljudskega odpora napram zakonom in uradom.« Najlepše se kaže Stolypinova politika v boju proti kulturnim predstaviteljem, napram tisku in društvom namreč! Tekom 5 mesecev t. l. je bilo 74 urednikov obsojenih na svoto 23.000 rubljev. (Posamezne denarne kazni so se glasile ponajveč na 500 rubljev.) Država je ustavila izdajo časopisov »Jevrejski mir« in »Finlandia«. Razpustila se je nadalje cela kopica kulturnih društev. Tako v kovenski guberniji 11 litvinskih izobraževalnih društev. V Vilni se je razpustilo društvo ravnopravnosti žena, v Petrogradu društvo zalagateljev knjig, v Varšavi sami se je prepovedalo 24 društev. V Tuli se je prepovedalo društvo za ljudska predavanja, v Moskvi društvo za izobrazbo odraslih, istotam klub advokatskih koncipistov; v Kijevu so zaprli poljsko kavarno radi »nacionalističnega« karakterja njenega. Vlada prepoveduje nadalje predavanja, tičoča se narodnostnega vprašanja. Društvo »Ljudska univerza« je moralo prenehati s pravnimi predavanji svojimi, kajti večina slednjih se je prepovedala. — Tako »pomirjuje« Stolypin Rusko! — i —

Dopisi.

Iz Šmartnega ob Dreti. Oglašamo se tudi mi glede volilnega shoda, ki ga je priredila po skritih ovinkah SKZ v nedeljo, dne 26. 6. po maši v gostilniških prostorih g. Remica, kojega pa se niti ni vprašalo za dovoljenje. Na shodu je govoril znani Pušenjak iz Maribora. »Str.« se hvali v pondeljki številki z dne 27. 6., da je bil to »mnogobrojno obiskan shod«. Hm! Da je prišlo na shod 30, beri in piši: trideset volilcev, je posebna zasluga teh presnetih liberalcev, ki so bili mnenja, da je dobro poslušati tudi nasprotni glas. — Gotovo ni kmečka zveza vajena resnično mnogobrojne udeležbe na svojih shodih v prid toli »z a s l u ž n e m u« g. dr. Verstovšku, ali pa ne more odnehati od svojih obligatnih laži, ker drugače bi ne tiskala take neverojetne budalosti. Pa pustimo ljubeznivi tetki njene ukoreninjene navade, na katere je že v prvotnem začetku vzela patent. Od 30 volilcev je bilo, četudi bi jih prišel štet sam dr. Verstovšek, 20 naprednjakov in 10 klerikalcev. Zraven so bile v prvi sobi še tri ženske in en fant nevolilec, a v drugi sobi pa 2 gospodični in znana župnikova sestra. — Tedaj, če seštejemo vse navzoče na tem shodu, dobimo »mnogobrojno množico« sedemindesetih ljudi. G. Pušenjak postaja celo dovtipen s svojo pisavo v »Straži«, ko pravi, da je bilo zanimivo, kako so govorniki nasprotne stranke (gg. Zidarn in nadučitelj) zavzemali stališče nasprotno Narodni stranki. Ali morda zato, ker se je vprašalo g. Pušenjaka naj pove, kaj so dejanskega dosegli poslanci SKZ v prid kmetijstvu s tem, da so glasovali z nagodbo z Ogorskimi; ali glede obstrukcije v državnem zboru, ter kakova je obstrukcija v deželnem zboru in po čigavi zaslugi se nadaljujete obe obstrukciji? Morda je to nasprotno stališče Narodne stranke, ker se ga je vprašalo, kdo je mešetaril pri vladi za ljubljanskega škofa, da mu je država odpustila 160 tisoč kron davka ter mu vrhu tega še dala pol milijona posojila po enem odstotku? Najbrže bode držalo to, ker se mu je reklo, da je plačan govornik, da pa od lepih besed, kojih ne izpremeni nihče v dejanja, se ne more živeti, tudi ubogi kinet ne; ampak, da ravno kmečki stan potrebuje v sedanjih časih izdatnih dejanj po svojih poslancih? — Kar piše g. Pušenjak o g. Zidarni slavi, ki bi bila še po dveh takih shodih pri kraju, mu prav prijatelji-

ko povemo, da se je tako debelo zlagal, da gotovo naposled sam sebi verjame. Kdo neki je temu g. Zidarnu pravil tako gorke v prvi sobi in kdo posebno v drugi, da je tako nastopil proti njegovi mogočnosti z namenom spraviti njegovo slavo pri kraju? Če je eden klerikalcev izustil, da naj ne moti govornika ter da on le po svoje govori, ni mogoče misliti na kaj tako gorkega. V drugi sobi pa ženske sploh niso govorile. Mogočnosti in slave, katere g. Zidarn ne potrebuje, mu ne more odvzeti celo vsa kmečka zveza ne. Zakaj ni rajši pisal v »Straži«, da se mu je mrzlično mudilo ob 1. uri pop. od shoda h kosilu v Celje ali Maribor, kakor se je izrazil, baš v trenutku, ko je videl, da postajajo liberalci vedno bolj radovedni? Ko je spoznal, da nas ni mogel ogreti s svojim govorom, je dejal: »Jaz vas ne morem prepričati o stvari, vi pa tudi mene ne, zato pa smo vsejedno lahko prijatelji.« Seveda, seveda! Da, da, še shoda ni utegnil zaključiti običajnim potom, kamoli, da bi dal kandidature dr. Verstovška na glasovanje! Spoznal je namreč neugodno stališče, zato se mu je grozno mudilo, ko je postajalo dejanje najbolj živahno. Odkuril jo je urnih krač, hladno se poslovišči od tuk. g. župnika, ki je na shodu ves čas molčal, razen parkratnih klicev: »Za božjo voljo!« in »To ni res!« Slabo, slabo je bilo razpoloženje in shod ponesrečen za kandidature dr. Verstovška. — Mi dobro vemo, g. Pušenjak, da ste si potoma mislili: »Nak, k tem presnetim Šmarčanom že ne pridem več; seveda v »Straži« pa moram vso stvar zasukati.« Mi ostanemo trdni v svoji zavesti, da bode kmeta zastopal najboljši le kmet, naš človek, in to je g. Ivan Kac, kmet in župan v Šmartnem pri Slovenjgradcu, katerega bomo tudi volili dne 4. julija.

Državnozborski volilci okrajev Gornjigrad, Šostanj, Slovenjgradec, Maribor in Arvež! Dne 4. julija pojedete na volišče, da izberete naslednika Vašemu kmečkemu posl. V. Ježovniku. Kandidat kmečkega ljudstva je:

Ivan Kac
veleposestnik in župan v Šmartnem pri Slovenjgradcu.

Delajte za zmago svojega kmetškega tovariša! — Vsakdo stori svojo dolžnost!

Kmečki volilni odbor.

Štajerske novice.

Kaj bo s celjskim sokolskim zletom? V sled šikan celjskega magistrata in kričanja takajšnjega nemškonacionalnega zakotnega lističa je mislil že marsikdo, da se celjski sokolski zlet ne bode vršil. Vendar temu ni tako: **izlet se bode na vsak način vršil** in se je že začelo s pripravami za javno telovadbo kakor za veliko ljudsko slavnost v »Sokolskem domu«. Eno kakor drugo se bode vršilo izven celjskega mestnega ozemlja — kamor torej ne sežejo več iti šikane niti moč naših magistratovcev. Pozivamo torej vsa sokolska kakor druga narodna društva, da se že sedaj marljivo pripravljajo na to veliko narodno sokolsko slavnost, **ki se vrši v dnevih 14. in 15. avgusta v Gaberju pri Celju.** Na zlet pridejo seveda zastopniki češkega, hrvaškega in srbskega sokolstva. Skrbeli bomo, da

bode naše občinstvo o vseh podrobnostih slavnosti kakor o pripravah za njo pravočasno poučeno.

Občlaske volitve v Škofji vasi so se vršile včeraj in danes. Včeraj so si stale nasproti tri kandidatne liste, nemškutarska, nemškutarsko-klerikalna in pa lista narodne stranke. Slednja je na celi črti prodrla z okrog 50 glasov večine. Kandidatje narodne stranke so dobili 49—79 glasov, nasprotni 3—29 glasov. Čast vrlim možem. Danes se bje še v drugem in prvem razredu odločilen boj za gospodarstvo v tej obsežni občini. Ob uri, ko to pišemo, še izid ni znan.

Klerikalno-nemška zveza. Pregovor, da oni, kateri krade, rad vpije: »Držite tata!«, je že stara reč. Nam očitajo klerikalci že cele štiri tedne, da smo zvezani z Nemci in štajercijanci proti njihovem »slovenskemu« kandidatu — z nemško in nemškutarsko rodbino. Sedaj pa prihajajo počasi dejstva na dan, ki kažejo, da nismo bili mi tisti, ki smo se vezali z renegati, temveč klerikalci. Zvedelo se je sedaj, da je rekel Verstovšek na javnem shodu v Škalah: »Z Lappom sem se že dogovoril.« Ali je lagal ali resnico govoril? In kaj pravite k temu, da je dal nemški grajščak v Mislinji parolo, glasovati za Verstovška? In konečno: velik klerikalni agitator in gromovnik, svečar Günther v Slovenjgradcu je bil te dni izvoljen kot nemškonacionalni kandidat v slovenjgriški občinski odbor... Vse to jasno ilustrira »katoliško narodnost« Tadausa Hartriegla in njegovih pomagačev...

Iz volilnega boja. Nek šaljivec iz Velenja nam je poslal sledeči pogovor, ki se je vršil bojda pred kratkem v kupeju nekje na voznji po Šaleški dolini. M.: Ljubi Tadaus, častitam, častitam! Tadaus Hartriegl (vulgo Verstovšek): Eh, hvala, hvala, da, da! M.: Si si že naročil zlate porte na hlače? Veš, ta reč ni tko ainfah: rojen si za ministra! Hartriegel: Ee, veš, če me izvolijo... Pa naročim si jih potem pri velenjskem Sarku. In Ti, perjatu, boš moj sekcijski načelnik... Pravijo, da sta si mislila oba istočasno: Bom ti že dal, lump! Ti boš mene vlekel!

Iz poštne službe. Imenova je Ana Simonišek za poštno oficijantinja 1. star. čin. razr. za Sevnico in Viktorija Umek za poštno oficijantinja 2. star. činov. razr. za Brežice.

Pozor, slovenski planinci! Predsednik Savinske podružnice S. P. D., g. Franc Kocbek je ravnokar izdal »Koledar S. P. D.« — Ta lično izdelani koledar je na Slovenskem nekaj novega in je odpomagal že davno občuteni potrebi. Da naštejemo pregledno njegovo vsebino: kalendarij, profilaksa proti boleznim na gorah in njihovo zdravljenje (dr. Demšar), vremenska napoved, turistova oprava, seznam reči, znamenja v sili, S. P. D. in druga planinska društva, seznam markiranih potov po slov. planinah, vodnikov, slov. hotelov in gostilnic, zapisnik za ture, vozni red železnic in voznih pošt v planinskih krajih, poštne določbe, kolkovne pristojbine, brzojavni ključ (za hotele in prenočišča). — Kakor se vidi že iz tega pregleda, najde turist v tem koledarju lepo vse, kar potrebuje. G. uredniku, nadučitelju Kocbeku gre v resnici najlepša zahvala za njegov nemali trud.

Otvoritev nove planinske kočje S. P. D. se je izvršila na Raduhi minuli praznik sv. Petra in Pavla brez posebnega hrupa in šuma. Udeležilo se je nekaj 10 planincev, med njimi 2 iz Celja. Koča stoji v lepi dolinici Loki, odkoder je še 1 in četrt ure do vrha; pot do kočje in do vrha ni od jugozapadne strani prav nič težavna in je priporočljiva damam in »nelejskim« turistom. Koča ni vedno oskrbovana, ključ je pri Strugarju in v Lučah v gostilni »Pri Raduhi«. Studenec je blizu, v smeri proti severu. Koča

»Prosim, gospod Vejvara vse lepo pozdravlja«, in postrežek je potisnil Katinki v roko pismo.

»Gospodična, pisemce!« je zaklicala Katinka. Pepica je zardela kakor mak. Pisemce? Kaj to pomeni?

»Počakajte — počakajte!«

In hitela je s pismom v sobo.

Raztrgala je naglo kuverto in je brala:

»Najdražja Pepica! Ljubljeno srčece!

Ne jezite se name, da vas vznemirjam že na vse zgodaj, toda ne morem drugače — pišem po povratu od Nageljev. Verujte mi, srce moje, ves sem potr zaradi nezgode, ki me je srečala brez moje krivde, samo vsled moje usluge. Šele sedaj, ko sem prišel domov, si vse predstavljam in sramujem se, do dna duše se sramujem in mislim, da se jezite name, posebno pa gospa mamica. In ker me je tako zelo sram, dušica moja, Vas prosim, da me opravičite, ker jutri — to je danes v nedeljo ne pridem k vam. Skril bi se od sramote in veselilo bi me, ako bi na to malo pozabili. Veste, Havrda je moj stari prijatelj in mislil sem, naj uredi ono stvar z Miškovo Malko, toda ni mi prišlo na misel, da me bo pustil t a k o d o l g o sedeti! Bil sem kakor na trnju in zdi se mi, da sem se prehladil. Zato mi odpustite, zlato moje, celi dan bom mislil na vas in tiho upal.

Vaš nesrečni Vejvara.»

Pepica je prebrala in je podala pismo mamici.

»Poglej, kaj Vejvara piše. Ti si mu kaj rekla, kaj ne?«

Gospa Kondelikova je zgrabila pismo, prebra-

la, in kakor da bi se šlo za smrtno prisego, je odgovorila resno, z globokim glasom:

»Jaz da sem mu kaj rekla? Niti besede! Za božjo voljo, to je otročji. Kdo pa naj se jezi? Na gospe Havrdo — da, toda na njega...!«

»Kaj naj storim?« je vprašala Pepica malodušno.

»Kaj naj storiš? Takoj mu odpiši, naj pride sigurno... da smo že davno na to pozabili.«

Pepica je sedla in je s tresočo roko napisala na moder listič, kakoršne je tupatam pošiljala Vejvari, sledeče besede:

»Dragi ljubček! Zelo bi me užalostilo, ako bi ne prišli, in zelo bi užalili mamico. Kako vam je le moglo priti kaj takega na misel! In danes je tako lepo in pojdemo na sprehod, in kar se tiče včerajšnjega dneva, ne mislimo na ono in zelo bi bila huda, ako ne bi prišli in zboleti ne smete. Havrda je prismojen človek in Malka ni prav nič na njega huda in če ne bi napravil tega, tedaj bi bilo vse zelo krasno.

Poljubljam Vas in ostajem

Vaša odkritosrčna Pepica.»

V zvezi stavkov je bila Pepica slaba, toda o tem ni niti vedela, hitro je list zganila, dala v kuverto in jo je hotela že zapečatiti, ko jo je mati zadržala:

»Počakaj, punca! Ta človek lahko vzame s seboj ono škatljo — in potem ima cela stvar popolnoma drugačno lice.«

»Ali si jo pripravila?« je vprašala Pepica.

»Seveda! Včeraj na večer sem jo krasno zavila. In pripiši mu o tem par vrstic.«

Gospa Kondelikova je hitela v spalnico, po prstih, da se ne bi soprog vstrašil in urezal z britvijo in v trenutku se je pojavila s podolgasto škatljo, prevezano z rdečim, svilnatim trakom.

»Kje pa so kaki stari časopisi?« je rekla hčeri.

Pepica je izvlekla nekje izza skrinje veliko polo papirja in obe sta skrbno in z vso, tega se tikajočo znanostjo, škatljico zavili in jo zvezali. Vse skupaj je bilo sicer kakor velikanska, zvezana štruca, zakaj znano je, da so dame pri zavijanju sploh nerodne in da do smrti ne spravijo skupaj zavitka, ki bi bil manjši od njih samih. Potem je skočila Pepica zopet k mizici, obrnila je list in je na drugo stran pripisala:

»P. S. Dragec, tu Vam z mamico pošiljam običajni dar kot ženinu in upavi, da jih zdravi raztrgate in dobro porabite. Sama sem jih šivala in ono vezeno sem sama vezla in to si vzemite pri poroki in pridite gotovo.

Vaša odkritosrčna

!«

Zalepila je kuverto, gospa Kondelikova je vzela zavitek in pismo in je šla v kuhinjo.

»Tako, mož«, je rekla resno slugi. »tole pismo in ta zavitek oddajte gospodu Vejvari in recite, da ga pozdravljamo. Nesite mu to na stanovanje. Saj bo še doma, kaj?«

»Prosim, milostljiva gospa...«

»In tu imate za pot.«

Gospa je stisnila postreščku denar in mož je zginit s svojim bremenom.

»To je otročji človek«, je menila gospa Kondelikova, ko je postrežek odšel. »On ne bi niti prišel.

leži 1470 m visoko. Dohod je iz Luč (3 in pol do 4 ure) ali iz Ljubnega 3 in pol ure.

Utonil zaradi ene jabolke. 9letni šolar Karl Kuhar, sin kleparice Jožefe Jurša, je stresal v sredo popoldne z drugimi otroci neko jablan na desnem dravskem bregu, nedaleč od kaznilnice. Jabolko je padlo na tla in Kuhar bi je rad ujel, da se ne bi skotalo v vodo. Pri tem pa je dečko padel v reko in utonil.

Iz Pragerskega je bilo čitati zadnje dni v graškem »Tagblattu« in za njim po vseh spodnještajerskih renegatskih lističih dopise, v katerih se je na vse možne načine blatilo železniškega uradnika g. Gala. Ne bi se morda motili, ako bi poiskali brezstidnega in lažnjivega dopisnika v vrstah tistih nemško-nacionalnih uradnikov na Pragerskem, ki so tako predrzni, da celo pri blagajni skozi okno traktirajo Slovence z zaušnicami, zato ker je zahteval vozni listek slovenski. To je resničen slučaj, ki se je zgodil pri nas, v kraju, ki leži na popolnoma slovenskem ozemlju! Ravnateljstvo Južne železnice bi se naj potrudilo in preiskalo ta slučaj — ki ni samcat, saj smo se ravno v »Nar. Dnevniku« že večkrat pritoževali o nesramnostih nemških železniških uradnikov na Pragerskem! Gonja proti g. Gali ni ničesar drugega kot jeza, da je došel sem namesto Nemca in da občuje, kakor je naravno, pametno in prometu prikladno, s slovenskimi strankami slovenski. »Grehi«, ki se mu predbacivajo, so prosta obrekovanja; kajti da bi branil istočasno nekomu vohod k šefu (medtem ko je bil ta na peronu) in bil pri blagajni — tega ne veruje noben pameten človek. — Pozivamo le slovensko občinstvo, naj zahteva dosledno vse na postaji Pragersko slovenski — potem bodo morali oditi gotovi prusaški hujšakači kar sami od sebe nekam med zgornještajerske krofače.

Grdo ravnanje z delavci. Včeraj se je v tukajšnji cinkarni delavec Kranjc iz Trnovelj navedel žvepla. Namesto da bi se mu bila takoj poklicala zdravniška pomoč, se ga je pustilo tri ure ležati kakor psa na tleh, da se je celo dr. Gollitsch, ki je končno prišel, zgražal. Zakaj neki imajo tam postelje? Menda zato, da bi jih delavci ne umazali. Človekoljubni so res ti gospodje nad vse pričakovanje. Če je Kranjc, ki so ga prepeljali v bolnišnico, medtem že umrl, je krivo tega edino vodstvo tovarne.

Iz Št. Janža na Drav. polju. V nedeljo, dne 26. t. m. so se v Zlatoličju stepli fantje. Pri tem je bil težko telesno poškodovan Jože Dominc, več drugih je dobilo lahke telesne poškodbe. Prvega so spravili v ptujsko bolnišnico.

Iz Ljutomer. »Murski Sokol« priredi v nedeljo, dne 3. julija t. l. pešizlet k Sv. Miklavžu pri Ormožu k bratu Simoniču in nastopi tam v prostih in vajah na orodju. Odhod ob 1. uri od Seršena. Svira središka godba pod spretnim vodstvom g. F. Serajnika. Dolžnost vseh bratov je, udeležiti se tega izleta v kroju. Vabljeni so vsi prijatelji sokolstva, posebno sosedje iz Ormoža in Središča. Po telovadbi prosta zabava. Na zdar!

Iz vojaške službe. Polkovnik Jožef Mayrhofer pl. Grünbühl, dozda poveljnik infant. kadetne šole v Mariboru, je prideljen 23. pešpolku.

v Iz Maribora nam pišejo: Vzel sem današnjo številko »Straže« v roko, misleč, da se bode list »katoliške inteligence« spomnil s katerim dobrim člankom Stanko-Vrazove stoletnice. Pa sem se hudo zmotil! Je v njem sicer cela stran psovk in prav katoliških laži o naprednjakih — o velikem našem rojaku St. Vrazu pa ni niti besedice. Ali ne velja za našo katoliško inteligenco pregovor: »Povej mi, če čitaš »Stražo« in povem ti, kaj si?»

Seveda, včerajšnji dan ga je posvaril, da ne sme nikomur posojevati tega, kar ima na sebi; toda, kdo bo o tem govoril...«

»Oče nemara«, je mislila Pepica boječ se.

»Ničesar ne bo rekel — ne boj se.«

»Revež, pisal je še ponoči, ko je prišel domov«, ga je pomilovala Pepica.

»Saj pravim, otrok! Toda veš, lahko te to veseli. Vidi se, da je časten in da ni prav nič lahkomišeln.«

Pepica je imela še vedno nekaj na srcu.

Pristopila je k materi in je skrbljivo vprašala:

»Veš, mamica, jaz mislim tole: ali se res povsod dela tako, da pošiljajo ženinu pred poroko srajce? Meni se zdi to tako čudno...«

Gospoj Kondelikovi se je zresnil obraz.

»Povsod, ljubo dote — to se pravi, vsaj v vsaki pošteti meščanski rodbini. To je starodaven običaj: ženin dobi od neveste vedno srajce. Navadno pol ducata — toda najmanj vsaj eno, vezeno, in to obleče, kadar gre k poroki. Ko se je moja mamica možila, je poslala ženinu pol ducata srajc, ko sem se jaz možila, sem poslala očetu pol ducata in tako je bilo v vseh kolenih. To je staročeški običaj. Včasih se je vršilo to še drugače, tedaj so morale neveste same napresti, dale so tkalcu, same so belile, same šivale — tako mi je pravila babica. V takih srajcah dočaka ženin visoko starost. Sedaj je seveda drugače — kako boš ti predla! Toda vsaj iz domačega platna morajo biti — in Vejvarove so. Niti, ki so

v Obrtniški shod na Vranskem se vrši dne 3. julija ob 4. uri popoldne v gostilni g. Brinovca po dom. Gologranca. Pozivamo nujno vse vranske in okoliške obrtnike, da se shoda sigurno udeleže.

Iz Rogaške Slatine nam pišejo: Kakor že dolgo vrsto let, tako se bodo tudi letos na predvečer praznika slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda 4. julija žgali kresovi v bližnji in daljni okolici kopališča Rogaška Slatina. Tudi se bo pri tej priliki streljalo. Ako bi bilo v ponedeljek neugodno vreme, se bodo zažgali kresovi v torek zvečer. Slovanski gostje v kopališču se zbirajo v ponedeljek zvečer od 6. do 8. ure na Janini, v Jaklovi gostilni, od koder je najlepši razgled po bližnji in daljni okolici.

Pri volitvah v slovenjbištriško okr. bolniško blagajno so zopet zmagali nemškutarji. Od slovenske strani se menda sploh ni vršila nobena agitacija. O slovenskem »vodstvu« v Slov. Bistrici bi sploh lahko rekli marsikatero bridko; no počakali bomo dotlej, da bodo vsi računi in izkazi o stavbi hotela »Avstrije« gotovi.

v »Samozavest in ponos štajerskega učiteljstva«. Prejeli smo sledeči dopis: »Slavno uredništvo »Nar. Dnevni.« vljudno prosim za izjavo, da nisem v nobeni zvezi s člankom »Samozavest in ponos štaj. učiteljstva, priobčenem v »Nar. Dn.« Š. Petrovič.« — Rade volje potrjujemo. Uredništvo »Nar. Dnevnika«.

v Mariborska moška CM podružnica je poslala meseca junija glavnemu vodstvu v Ljubljano sledeče prispevke: Nabiralniki v Narodnem domu 21, pri »Pošti« 10 in v Čolnikovi gostilni 1 K. Vesela dražba pri »Nacetu« na Laznici po gosp. dr. Glaserju 6 K. Narodni davek (nabr. g. Majer) 22 K. Skupaj 60 K.

v Od Sv. Duha na Ostrem vrhu. Za nedeljo, dne 26. jun. je napovedala KZ shod v gostilni F. Gaubeta p. d. Ropiča. G. župnik je že prejšnjo nedeljo vabil s prižnice k obilni udeležbi in napovedal za fante spoved. Vsi prostori so bili natlačeni ljudstva, a med njimi je bilo volilcev le kakih trideset. Drugo so bili fantje, otroci, ženske in možje iz sosednjih občin, ki ne volijo v tem volilnem okraju. G. Požgan od Sv. Križa je otvoril shod in dal besedo g. Žebotu, ta je predlagal kot zastopnik KZ za predsednika g. župnika Rožmana, za podpredsednika g. Grila p. d. Kekrla in za zapisničarja fanta Anton Jarca, vlg. Žancerjevega Antona. G. Kapun je kot volilec predlagal za predsednika g. Majcena. Nastal je hud boj, med katerim je padla marsikatera bridka za KZ. Zvezarji so se opirali na § 12. pravil KZ po katerem imenuje predsednika vodstvo KZ (to je volja ljudstva!) Dokazalo pa se jim je, da so bili tudi taki povabljeni, ki niso pri KZ in da pri Sv. Duhu vprek ni zvezarjev in nas toraj § 12 ne briga nič. KZ je že na volilnih oglasih pozabila na Gradišče in Kapljo, tembolj se bode pozneje na nas pozabila; konečno se je dalo predsedništvo na glasovanje, a ker se je videlo, da ima gospod Majcen večino, niso hoteli glasov šteti in so raje pobegnili v farovž. Za njimi je gromelo: »Živio Kac!« Ker opomin g. župnika, naj grejo krščansko misleči ljudje z njim v farovž, ni nič izdal, hodil je od mize do mize, iz sobe v sobo in prosil ljudi, da naj grejo z njim. Ker opomin, naj ljudem pusti prosto voljo, ni nič izdal, slišal je marsikatero

ostale od šivanja, skrbno shrani in s temi jih potem popravlja. To zaradi bolezni in mož si ne poželi druge žene. No, pri Vejvari bi ne bilo treba niti tega...«

Pepica se je obrnila. Saj je imela klopčič nitij že davno shranjen — tega ne zgubi.

Gospa Kondelikova je pogledala na hčer matersko nežno in je rekla z mehkim glasom:

»In pri tej priložnosti ti zopet polagam na srce, Pepica: Vejvaro spoštuj, on bo dober mož. In veš, potem ne misli več, da sva ti midva prva na svetu. Verno bodeva stala ob vajini strani, nikdar te ne opustiva — toda prva oseba bo tvoj soprog. On je kakor oče, kakor mati — prvi po Bogu. Seveda, ako je dober mož! In ako bi prišla k meni s kakim očitanjem, moraš to prej desetkrat premisliti in pa molčati. Ako poravnata stvar sama med seboj, potem je kakor v grobu in zopet je dobro. Veš, mož dobro čuti, ako ga hodiš tožit, čeprav mu nihče tega ne pove. Jaz se ne bom vmešavala med vajine zadeve, jaz dam tebe njemu, potem pa moraš sama skrbeti in se truditi, da si bodeta dobra. Le nobene razprtije, Pepica. Nobena stvar se tako lahko ne izprevrže, kakor žrebe in mož...«

»Mamica, saj vem...« je odgovorila Pepica in je gledala skozi okno.

»No, saj ti bom še povedala, kar moraš vedeti«, je končala gospa Kondelikova.

Dalje prihodnjic.

krepek. Cel vihar pa je nastal, ko se je izrazil, da se z gobcem (olikano!) več naredi, kot s pametjo. Kljub takemu pritisku od strani g. župnika, se je zbralo v farovžu le osem (pravijo 12, a ni res) volilcev a še od teh je bila polovica naših, kakih 15 fantov in kake 4 ženske. To je resnično poročilo o našem shodu. Kedo poroča kaj drugega, je javen lažnjivec.

Češki umetniki v Ljubljani.

Ljubljana 30. junija.

Danes ob pol 12. dop. se je vršila otvoritev slikarske razstave čeških umetnikov »Jednota Umelcu Vytvarnych v Praze«. Odkar je idealni in za slovensko umetnost požrtvovalni mojster gosp. Rihard Jakopič ob svojih stroških v Lattermanovem drevoredu zgradil dičen umetniški paviljon, je to že četrta serija umetniških razstav. Jakopičev paviljon je postal svetišče vseslovanske slikarske umetnosti.

Otvoritev sama je bila živa slika slovenske zavednosti za umetnost kot tako, v tem slučaju posebej pa še živa slika slovenske vzajemnosti. In ta slika je — žalostna. Razen za povzdigo naše in naših bratov umetnosti vnetega profesorja g. Kobala in menda gospe soproge dr. Šlajmerja nismo opazili nikogar znanega od slovenske inteligence pri otvoritvi razstave. Vsaj v prvem, za otvoritev določenem času ne. Pač pa je pri otvoritvi bil navzoč deželni predsednik baron Schwarz v spremstvu grofa Chorinskega. Dasi nimamo povoda simpazirati z baronom Schwarzom, to pa mu moramo priznati, da se je mož doslej še za vsako razstavo osebno zanimal, pri vsaki je bil navzoč.

O razstavi sami še izpregovorimo. Za danes bi le omenjali, da je 23 čeških umetnikov razstavilo približno 66 predmetov v oljnatih barvah, akvarelih, lesorezbah in dr. V oljnatih barvah, kakor tudi v celoti razstave bi vsaj po sodbi prvih utisov dali prvenstvo Obrovskemu. Nadalje so kot najboljši še omeniti: Vavrina, Bubenček, Blažiček, Roškotova Ana, Lolek in Relink. Izmed Vavrinovih del vzbuja splošno pozornost zlasti njegov krasno izdelani mlin (št. 31). Ker je nizka vstopnina (1 K), je pričakovati, da bodo Slovenci z mnogobrojnimi obiskom popravili, kar so pri otvoritvi zamudili.

Druge slov. dežele.

v Obrtniški shodi. Minola sredo je bila v Ljubljani posvečena vsa obrtniškemu stanu, oziroma obrtniškim vprašanjem. Dopoldne se je vršil shod obrtnikov, ki ga je sklical deželni odbor. — Gospodje pri deželnemu odboru bi radi dobili obrtnike v kremplje klerikalne stranke, zato so naenkrat začutili potrebo reševanja obrtnega stanu. Bomo videli, kako bodo svoje obljube držali? Govorilo se je na shodu o »zavodu za pospeševanje obrti«, ki ga je ustanovil deželni odbor, o deželnem obrtnem svetu, o maloobrnem kreditu, o organizaciji obrtnega stanu. Konkretnih sklepov se tozadevno ni storilo nikakih, razun tega, da se naj izdaja nestranskarski obrtniški list. G. Rebek iz Celja je predlagal, naj bi se za vse slovenske dežele osnovala »Zveza slovenskih obrtnih zadrug«. Ko se je mislil popoldne shod nadaljevati, ni prišel več — noben obrtnik. Deželni odbor s to prireditvijo ni posebno sijajno uspel. Popoldne se je vršil poseben shod obrtnikov, sklican od »Deželne zveze obrtnih zadrug«; na tem shodu so se stvarno pretresavala obrtna vprašanja. Obeh shodov sta se iz Štajerskega udeležila gg. Rebek iz Celja in Čretnik iz Št. Jurja ob j. ž.

v Vihar preko Ljubljane. V noči 30. junija okoli pol 10. je preko ljubljanske kotline pridrnil vihar, ki se je le mimogrede tudi v mestu pojavil. Vihar je drvil dalje proti severovzhodu. Okoli pol 11. pa je začelo deževati in sicer mirno brez kake nevihte.

v Zavod za pospeševanje obrti na Kranjskem so ustanovili minolo sredo. Vodi ga kuratorij, katerega predsednik je Ivan Kregar, podpredsednik dr. Windischer, blagajnik Franc Pust.

v Za prvega državnega pravdnika je imenovan v Celovcu deželnosodni svetnik Jožef Spängler.

V podružnici »Živnostenske banke« v Trstu so v soboto med opoldanskim odmorom neznani tatovi čisto neopaženo odprli izložbeno okno in odnesli vrednostnih papirjev in inozemskega denarja v vrednosti 3000 kron.

v Umor na ulici. V Trstu je 51-letni brezposelni Gjurovich, bivši poštni oficijal, pozneje

tehtar v prosti luki, na ulici srečal tehtarja Cherina in ga po kratkem pogovoru s kuhinjskim nožem zabodel v prsa. Cherin je vsled zabodka v srce umrl. Gjurovič je pa na policiji dejal, da je Cherina, ki ga je spravil ob službo v prosti luki, na ulici prosil, naj mu spravi kako službo, a Cherin da mu je rekel, da zanj ni dela. To ga je popolnoma zmešalo, stemnilo se mu je pred očmi, in zabodel je Cherina z nožem, ki ga je kupil, da umori sebe.

v Pogačar — ujet. Znani ropar in tat Pogačar, ki je — kakor znano — pobegnil iz zaporov v Celovcu, se je klatil te dni pri Zagorju ob Savi. V sredo zvečer so ga pa orožniki vjeli in pripeljali v zapore v Litijo.

v Poroka. Gosp. dr. Fran Derganc, ordinarij deželne bolnice, se je danes poročil z gđ. Hedo Tauberjevo.

v Umrl je dne 29. junija na Vel. Poljanah gosp. Matej Peterlin, učitelj v Dobropoljah, vsled učiteljske bolezni „sušice“.

v Zagrebški parni mlin je kupil, kakor poročajo iz Zagreba, g. Vinko Majdič za 850.000 kron.

Letalni poskusi v Gorici. V sredo so se v Gorici poskušali s svojimi aeroplani inženirja Heim in Sablatnig ter zrakoplovec Rusjan. Občinstva se je nabralo nad 10.000. Uspešno sta delala poskuse Heim in Sablatnig, ki sta se dvignila po 60—70 m visoko, dočim so Rusjanovi poskusi bili brezuspešni.

Pri c. kr. finanč. ravnateljstvu v Trstu je imenovan višji računski svetnik Alfred Gayer računskim ravnateljem in predstojnikom računskega oddelka.

Dnevna kronika.

† **Ivan Trnski.** Včeraj je umrl v Zagrebu zadnji Ilirec, Nestor hrvatskih pesnikov, Ivan Trnski, 91 let star. Bil je po letih star, a po svoji duševni svežosti in navdušenosti vedno mlad. Ž njim pade v grob sveti ogenj hrvatskega preporoda, velik del hrvatske narodne zgodovine. O možu spregovorimo še več.

Novi tarif pri pošti za Bosno in Hercegovino. S prvim julijem se pošiljatve za Bosno in Hercegovino istotako zaračunajo kakor za Dalmacijski Imotski. Vse pošiljatve, ki niso označene na pošiljlatvi in spremnici izrecno za instradiranje preko Ogrske, se pošiljajo po morju čez Metković-Sarajevo idr. — za take pošiljatve velja še stari tarif, to je plača se za vsaki kgr 10 vin. bosanske takse zraven. — Zlobnost Ogrske, oškodovati avstrijski promet se pri tej priliki najbolj pokaže, ako hoče trgovec pošiljati preko ogrske svoje blago mora 10 vin. za kilogram biti dražje ko ogrski, ako pa se poslužuje avstrijskega tarifa, da pride njegova pošiljatev preko morja skoraj za tri in več dnij pozneje v Sarajevo in po veliko bolj nevarni poti, tako da se blago prav lahko pokvari (pri elementarnih neizgodbah pa še ne dobi nikake odškodnine). Evo vam primerja: Pošiljatev, ki se odpelje iz Dunaja 120 popoldne pride drugi dan 730 dopoldne v Št. Peter, 1209 ponoči v Reko, tretji dan ob 1030 dopoldne iz Reke, peti dan v Metković ob 645 zvečer in šesti dan v Sarajevo ob 555 popoldne! Ista pošiljatev iz Dunaja čez Zagreb-B. Brod do Sarajeva rabi komaj en dan in pol! Da bi se avstrijska poštna uprava brigala za svoje prometne interese in manj za politiko, bilo bi veliko bolje, in ko bi pri zeleni mizi sedeli trgovsko naobraženi ljudje, bi ne bili avstrijski trgovci vedno goljufani!

Po svetu.

Grozna neizgoda. V zabavnem perivoju Conye Island se je dogodila velika nesreča. Dva vagona gorske železnice sta bila ravno dosegla višek svojega pota, ko sta nenadoma zdrknila s tira in se skotalila v globino. V njima je bilo 20 oseb, katerih ste dve mrtvi, a sedem težko ranjenih. Tri od teh le sedmih še bodo gotovo umrle.

„Črna roka“. Magistrat v Frankfurtu je dobil od „črne roke“ pismo, v katerem mu grozi, da bode magistratovec, ki jih naziva „krvoželjne pse“ pomorila, poslopje pa pognala v zrak. Izprva so uradniki z županom vred mislili, da je to šala, ali ko se je nameravalo v Friedbergu (in se deloma izvršilo) slično, trepeti v Frankfurtu vse pred „črno roko“.

Carigradskih psov postaja vedno manj. Svoj čas so sprečevali celo promet po ulicah, ali sedaj so ceste vedno bolj prazne teh neljubih gostov. Oblasti so jih začele izvažati na otočič Oxie pred Carigradom, kjer se po dnevu solnčijo v žarkih, po noči pa grozovito tulijo. Vsak dan dobi vsak kruha, ki mu ga pa pogosto močnejši sosed požre. Na otoku Oxie velja pravo močnejšega. Ti reveži so obsojeni na počasno smrt, in ni ga, ki bi zapovedal, da bi jih postrelili.

Telefonska mreža v Carigradu. Ljut boj se je bil med posameznimi podjetji za telefonsko koncesijo v Carigradu. Te dni pa jo je oddala vlada ameriški „Web Company“ v zvezi z „Bel Company“ na 40 let. Vlada si je izgovorila pravico povratnega kupa po 20 letih.

Sredstvo proti rji. Že leta 1817. je dvorni svetnik Osiander v Cöttingu kazal na dejstvo, da se žebļev, ki so ležali celo stoletje v bližini oglja, ne prime rja. To dejstvo so sedaj iznova potrdili, ko so našli železje iz rimskih časov blizu Solnograda. Nekaj žebļev je bilo povsem razjedjenih, dočim so bili drugi kljub 2000 letni starosti popolnoma ohranjeni. Preiskava je dognala, da so bili ohranjeni deli med rujavim premogom. Sedaj se bode torej moralo železju, ki ga bode kdo daleč poslal, pridjati rujavega preinoga.

Društvene vesti.

Od Št. Lovrenca nad Mariborom. Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Št. Lovrencu nad Mariborom priredi v nedeljo, dne 3. maj. srpana popoldne na prijaznem Lamprechtovem griču v proslavo 25 letnice obstanka slov. šolske družbe in na čast slov. apostoloma sv. Cirila in Metoda kresno veselico. — Petje, godba, šaljiva pošta, boj s konfeti, streljanje na dobitke, zvečer pa še kres, streljanje iz topičev in prižiganje raket bode razveseljevalo došle goste. Slavnosten govor pred prižiganjem kresa bode govorila gospa podpredsednica Julčka Skrbinkova. Ker je Št. Lovrenc priljubljen kraj za izletnike, upamo, da nas tega dne posetijo Slovenci od blizu in daleč v obilnem številu.

Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer vabi k zborovanju, ki se vrši v četrtek, dne 7. julija 1910 v Križevcih po sledečem vsposedu: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Konferenčna vprašanja posebno razgovor o reviziji učnih načrtov. 4. Volitev delegatov za „Zavezo“. 5. Važni predlogi za uradno konferenco. 6. Slučajnosti. Prosi se za polnoštevilni poset. Odbor.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

BOJI MED RUSINI IN POLJAKI NA LVOVSKEM VSEUČILIŠČU.

Lvov, 1. julija: Maloruski dijaki so priredili danes v neki dvorani na vseučilišču zborovanje, na katerega pa so vdrl tudi poljski visokošolci. Došlo je do sila burnih spopadov, začelo se je streljati iz revolverjev; 1 dijak je mrtev, več težko in malo ranjenih. Ranjeni so tudi trije vseučiliški slugi.

BOJ SLOVENSKE POSLANCEV NA DUNAJU. KOMROMIS?

Dunaj, 1. julija: Poslanska zbornica ima danes plenarno sejo, v kateri pridejo na dnevni red poročila draginjskega odseka in sicer o oddaji javnih del in pa glede ustanovitve fonda za cenejša stanovanja. Po zbornični se ji zborujeta proračunski in finan. odsek.

Dunaj, 1. julija: Ministerski predsednik Bienert se je pogajal danes s strankami večine in sicer v tem smislu, da ne smejo nikakor popustiti v boju proti slovenski obstrukciji; zakonsko predlogo o ustanovitvi italijanske pravne fakultete mora zbornica na vsak način rešiti še pred poletnimi počitnicami.

Dunaj, 1. julija: (Brz. »Nar. Dnevni.«) Danes se mnogo govori o kompromisnih pogajanjih med vlado in slovenskimi klerikalci. In sicer bi naj ti končali obstrukcijo v proračunskem odseku — zato pa bi se sprejelo v odseku za spremembo poslovnika določilo, ki onemogočuje obstrukcijo tudi v odsekih. Provizorični poslovnik se naj spremeni v definitivnega. — Te predloge bode stavil v odseku za reformo poslovnika dr. Krek. Vlada upa vsled tega, da bode obstrukcija pojenjala in se bode posrečilo spraviti zakonsko predlogo o spremembi poslovnika pod streho.

SANKCIJONIRAN PRORAČUN.

Dunaj, 1. julija: Današnja uradna »Dunajčanka« priobčuje sankcijo državnega proračuna za l. 1910.

LEO TOLSTOJ ZBOLEL?

Petrograd, 1. julija: Tukaj je razširjena vest, da je grof Leo Tolstoj resno zbolel. Poročilo vzbuja živahno sočutje in skrb.

BOLEZEN RUMUNSKA KRALJICE.

Bukarešt, 1. julija: Stanje rumunske kraljice Elizabete (Carmen Sylva), ki že dalje časa boleha na vnetju slepiča, se je zdatno poslabšalo.

Bukarešt, 1. julija: Kakor poročajo jutranji listi iz kralj. letovišča Sinaje, je prebila nocoj kraljica Elizabeta jako slabo noč. Njeno stanje velja za jako resno.

KNEZ NIKOLA KUPIL NATALIJINA POSESTVA?

Belgrad, 1. julija: Nekateri listi poročajo, da je kupil črnogorski knez Nikita posestva bivše srbske kraljice Natalije v Srbiji.

OGERSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 1. julija: Danes ima poslanska zbornica sejo, v kateri se bode prestolni govor v drugič prečital in vzel na znanje. Ministerski predsednik bo vložil več zakonskih predlogov, in sicer o indemniteti, rekrutnem kontingentu, o trgovinski pogodbi z Rumunijo in o ljudskem štetju. Vse kaže, da bode zbornica gladko rešila ta delovni peneum. Danes se bodo volili tudi odseki.

TURŠKA VLADA O BOJKOTU PROTI GRKOM.

Carigrad, 1. julija: Turška vlada je izdala povelje, da se bojkot grškega blaga in trgovcev ustavi, ker bi preveč oškodoval turško trgovino.

ALI BEG FIRDUS.

Sarajevo, 30. junija: Predsednik bosansko-hercegovinskega deželnega zbora Ali beg Firdus je umrl danes popoldne. Pokopan bo v begovi mošaji.

ŽRTVE POVONDI NA SEDMOGRAŠKEM.

Budimpešta, 30. junija: Po uradnih izkazih je utonilo pri zadnjih povodnjih na južnem Sedmograškem 193 oseb; za 22 oseb še ni dognano, kam so zginile. Vasi, katere je povodenj uničila, bodo zgradili na višje ležečih krajih.

RUSKA DUMA ODGOĐENA.

Petrograd, 30. junija: V današnji seji se je prečital carjev odlok, s katerim se je ruska дума odgodila do 18. oktobra.

Narodni gospodar.

v Peronospora!!! Letošnje vreme je kakor nalašč za peronosporo. Dosti je vinogradnikov, ki niso dosedaj niti prvokrat škropili vkljub vsestranskim opominom in vkljub lastnih izkušnjem prejšnjih let. Drugi zopet so šele eukrat škropili. Mnogi pa so sicer že dvakrat škropili, vendar so z drugim škropljenjem predolgo odlagali. Posledica tudi ni izostala. Že je opazovati vsepovsod sledove peronospore ali smoda. Tu več, tam manj, kakor se je pač škropilo.

Če ostane vreme tako kakor je sedaj in ako se obenem nemudoma ne pobrigajo vinogradniki bolj kakor so se dosedaj za svoje gorice, bodo brez dvoma v jeseni grozno razočarani. Pomanjkanje posode tedaj ne bode.

Škropite nemudoma in če tudi tu in tam čez dan rosi! Posebno pa naj škropijo takoj oni, ki že opazujejo peronosporo v svoji gorici, oziroma tisti, ki so imeli točo. Po toči poškodovane trte so posebno občutljive. Z.

Tržne cene.

Dunaj, 30. junija. Borza za kmetijske pridelke. Nizke notacije iz New Jorka so povzročile mal promet v pšenici, vkljub za 5 do 10 vin. manjšim zahtevam bil konzum rezerviran. Tudi v rži tendenca slabša, promet stagniral. Oves trdnejši za 5 do 10 vin. Koruza za 10 vin. cenejša.

Budimpešta, 30. junija. Žitna borza. Pšenica za oktober K 9'26, rž za oktober K 6'83, oves za oktober K 7'29, koruza za julij K 5'24, koruza za avgust K —. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca medla, promet 8 tisoč stotov, pšenica v efektivu 10—20 vvišja, ostalo je bilo mirnejše. Termini, ki so bili spočetka trdni, so popustili. Vreme vroče.

Trst, 30. junija. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 38³/₄ do K 39¹/₂, za dobavo K 39—do K 39¹/₂. Tendenca stalna.

Praga, 30. junija. Sladkor. Surovi sladkor prompt K 34'40, nova kampanja K 25'70. Tendenca: mirna, vreme nejasno.

Budimpešta, 30. junija. Svinjski sejm. Ogrske stare težke 134—136, mlade težke 143—146, mlade srednje 148—150, mlade lahke 145—146 v kg. Zaloga 39.925 komadov. Prignano 296, odgnano 409 komadov, ostane 38.812 komadov. — Tendenca tiha.

Budimpešta, 30. junija. Mast. Svinjska mast 160—, namizna slanina 158—.

Lampijone

konfeti, serpentine, umetne cvetlice itd. priporoča po nizkih cenah tvrdka

Goričar & Leskovšek v Celju
trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja

Na debelo.

Na drobno.

177 88-35